

ایستگاه فضایی

هفته چهارم و هفتم ۱۳۹۲

۱۹ - ۲۵ بهمن، ۸ - ۱۴ ربیع الثانی، ۸ - ۱۴ فبریه

خبرنامه داخلی خانه نجوم قم

بخش غیر حرفه ای مرکز مطالعات و پژوهش های فلکی - نجومی

ابتدای بلوار امین - شماره ۶۱

تلفن : ۰۵-۳۲۹۳۶۳۱۱

www.nojumi.blogfa.com

q.nojum.khane@gmail.com

تهیه کنندگان: احمد رحمانی، مجید داداش نژاد

اوقات شرعی به افق قم

اوقات شرعی	اذان صبح	طلوع آفتاب	اذان ظهر	خورشید در قبله	غروب آفتاب	اذان مغرب	نیمه شب شرعی
شنبه	۰۵:۳۵	۰۶:۵۹	۱۲:۲۱	۱۴:۳۷	۱۷:۴۳	۱۸:۰۱	۲۳:۳۸
یک شنبه	۰۵:۳۴	۰۶:۵۸	۱۲:۲۱	۱۴:۳۶	۱۷:۴۴	۱۸:۰۲	۲۳:۳۹
دوشنبه	۰۵:۳۴	۰۶:۵۷	۱۲:۲۱	۱۴:۳۵	۱۷:۴۵	۱۸:۰۳	۲۳:۳۹
سه شنبه	۰۵:۳۳	۰۶:۵۶	۱۲:۲۱	۱۴:۳۴	۱۷:۴۵	۱۸:۰۴	۲۳:۳۹
چهارشنبه	۰۵:۳۲	۰۶:۵۵	۱۲:۲۱	۱۴:۳۴	۱۷:۴۶	۱۸:۰۵	۲۳:۳۹
پنج شنبه	۰۵:۳۱	۰۶:۵۴	۱۲:۲۱	۱۴:۳۳	۱۷:۴۷	۱۸:۰۶	۲۳:۳۹
جمعه	۰۵:۳۰	۰۶:۵۳	۱۲:۲۱	۱۴:۳۲	۱۷:۴۸	۱۸:۰۷	۲۳:۳۹

آسمانی برای رصد

در این تصویر سیارات سامانه خورشیدی به نسبت قطر ظاهری خود در میان هفته جاری به تصویر کشیده شده است.

نکات ضروری در مورد جدول اطلاعات رصدی:

داده های مورد نیاز از نرم افزار های **Starry night** و هفت آسمان و همچنین سایت های **Calsky.org** ، **Heavens -above .com** و سایت مرکز تقویم و ژئوفیزیک دانشگاه تهران استخراج گردیده است.

مبنای محاسبات ساعت ۰:۰۰ هر روز است پس این اطلاعات برای رصد هر شب (شب هر روز مثلا شب شنبه نه شنبه شب) استخراج شده است. و همچنین در قسمت اطلاعات ماه نیز همین طور است و فازها و محل قرار گیری ماه در برجها مربوط به ساعت ۰:۰۰ هر روز می باشد.

مشتاق نظرات شما هستیم

ایستگاه فضایی خبرنگار داخلی خانه نجوم قم بخش غیر حرفه ای مرکز مطالعات و پژوهش های فلکی - نجومی

رویداد های نجومی هفته

روز	رویداد
شنبه	مقارنه ماه و ستاره دبران با جدایی ۲/۱ درجه
سه شنبه	ماه در نزدیکی مشتری با جدایی حدود ۶/۵ درجه در تمام طول شب
چهارشنبه	اوج مداری ماه در ساعت ۰۸:۲۸

خانه نجوم قم برگزار می کند :

کارگاه آشنایی با تقویم

زمان برگزاری : از یکشنبه (۱۱ اسفند) روز های فرد ساعت ۱۶:۳۰ الی ۱۷:۳۰ (۶ جلسه)

مباحث مطرح در دوره :

- ۱- انواع تقویم ها
- ۲- تاریخچه تقویم نگاری
- ۳- تبدیل تقویم
- ۴- اصول تقویم نگاری
- ۵- استخراج تقویم شمسی و قمری و ...

مهلت ثبت نام : تا ۸ اسفند ماه

هزینه ی کارگاه : ۲۰,۰۰۰ تومان

ضمناً در پایان دوره به شرکت کنندگان گواهی حضور اعطا می گردد.

مشتاق نظرات شما هستیم

ایستگاه فضایی خبرنگار داخلی خانه نجوم قم بخش غیر حرفه ای مرکز مطالعات و پژوهش های فلکی - نجومی

سیارات

عطارد	طلوع	گذر	غروب	قدر	اندازه (ثانیه)	جدایی زاویه ای (از خورشید)	صورت فلکی
-------	------	-----	------	-----	-------------------	----------------------------------	--------------

این سیاره در این هفته قابل مشاهده نیست.

پاسخ به یک پرسش نجومی

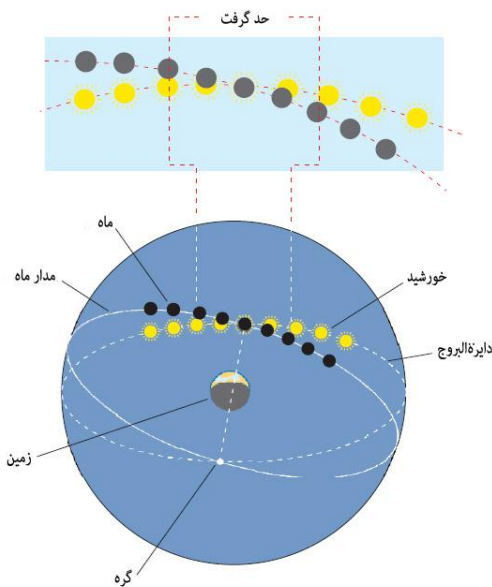
چرا هر ماه کسوف یا خسوف رخ نمی دهد؟

دلیل اصلی بر می گردد به انحراف حدود ۵ درجه ای مدار چرخش ماه به دور زمین نسبت به مدار چرخش زمین به دور خورشید. اگر این دو مدار کاملاً بر هم منطبق بودند، آنگاه ما در اول هر ماه قمری شاهد کسوف و در وسط ماه قمری شاهد خسوف بودیم.

ما چون خودمان روی زمین ساکن هستیم، نمی توانیم شاهد چگونگی وضعیت گردش زمین به دور خورشید باشیم. ما این حرکت زمین را به صورت حرکت ظاهری خورشید در میان ستارگان، روی خطی که به آن دایره البروج می گویند مشاهده می کنیم. به عبارت دیگر ما مبینیم مسیری که خورشید در میان ستاره های آسمان به صورت ظاهری می پیماید با مسیری که ماه بین ستاره ها طی می کند همان انحراف ۵ درجه ای را دارد. طبیعی است که این دو مدار در دو نقطه با یکدیگر برخورد می کنند که به آن ها گره های مداری می گویند.

از این رو در ابتدای ماه قمری مراکز سه کره ی زمین و ماه و خورشید در بیشتر اوقات روی یک خط قرار نمی گیرند، بلکه روی یک صفحه واقع می شوند و در این حالت معمولاً قرص ماه کمی بالاتر یا کمی پایین تر نسبت به قرص خورشید دیده می شود و از این رو خورشید گرفتگی یا کسوف اتفاق نمی افتد.

حدود گرفت، ماه همیشه به طور دقیق بین خورشید و زمین قرار نمی گیرد به همین علت در این شرایط بخشی از خورشید را می پوشاند

از طرف دیگر در وسط ماه قمری که زمین در میان خط واصل ماه و خورشید قرار می گیرد، باز هم معمولاً مراکز این سه کره روی یک خط واقع نمی شود و از این رو ماه از بالا یا پایین سایه ی زمین در فضا عبور می کند و در این حالت نیز در بیشتر مواقع ماه گرفتگی یا خورشید گرفتگی رخ نمی دهد.

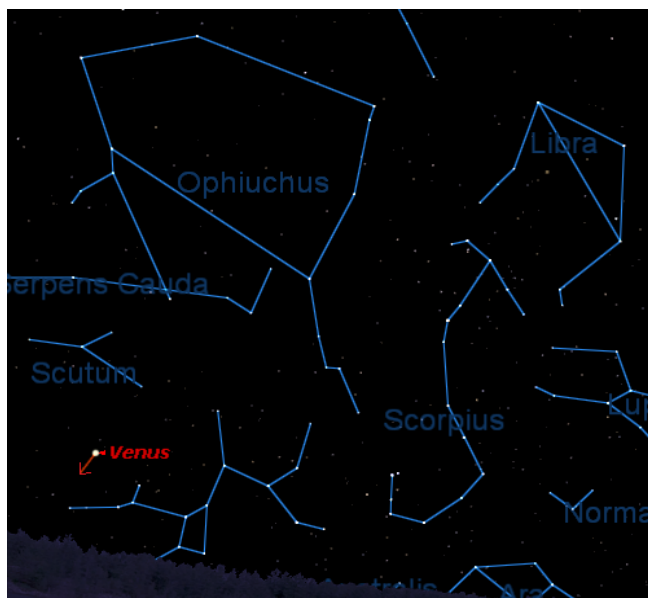
حالا سوال اینجاست پس چه زمانی کسوف و خسوف رخ میدهد؟

گره های مداری موقعیت ثابتی ندارند و به آرامی موقعیتشان به مرور زمان تغییر میکند. به طوری که در طی بازه های زمانی مشخصی این اتفاق رخ می دهد که مثلاً در ابتدای ماه قمری که ماه بین زمین و خورشید قرار می گیرد در مسیر حرکت مداری خود روی گره مداری واقع شده باشد و در این حالت مرکز هر سه کره تقریباً روی یک خط قرار بگیرد. در این حالت است که کسوف رخ میدهد. همینطور خسوف نیز وقتی رخ می دهد که ماه در میانه ی ماه قمری در موقعیت یکی از گره ها قرار داشته باشد. یعنی در هنگام عبور از گره مداری تقریباً در وضعیت ماه کامل باشد. در این حالت است که ماه از درون نیم سایه یا سایه ی زمین در فضا عبور می کند و یکی از سه نوع خسوف نیمسایه ای، جزئی یا کلی رخ می دهد.

سیارات

صورت فلکی	جدایی زاویه ای (از خورشید)	اندازه (ثانیه)	قدر	غروب	گذر	طلوع	زهره
قوس	۳۵/۰	۴۵/۷	-۴/۶	۱۵:۱۰	۰۹:۵۳	۰۴:۳۷	شنبه
قوس	۳۵/۷	۴۴/۹	-۴/۶	۱۵:۰۷	۰۹:۵۱	۰۴:۳۵	یکشنبه
قوس	۳۶/۴	۴۴/۲	-۴/۶	۱۵:۰۴	۰۹:۴۸	۰۴:۳۲	دوشنبه
قوس	۳۷/۰	۴۳/۴	-۴/۶	۱۵:۰۲	۰۹:۴۶	۰۴:۳۰	سه شنبه
قوس	۳۷/۶	۴۲/۷	-۴/۶	۱۴:۵۹	۰۹:۴۳	۰۴:۲۸	چهارشنبه
قوس	۳۸/۲	۴۲/۰	-۴/۶	۱۴:۵۷	۰۹:۴۱	۰۴:۲۶	پنج شنبه
قوس	۳۸/۸	۴۱/۳	-۴/۶	۱۴:۵۵	۰۹:۳۹	۰۴:۲۴	جمعه

این سیاره در آسمان صبحگاهی قابل مشاهده است

مسیر حرکت سیاره در هفته جاری

بهترین زمان رصد ناهید در این هفته

حدود ساعت ۰۵:۴۵ می باشد.

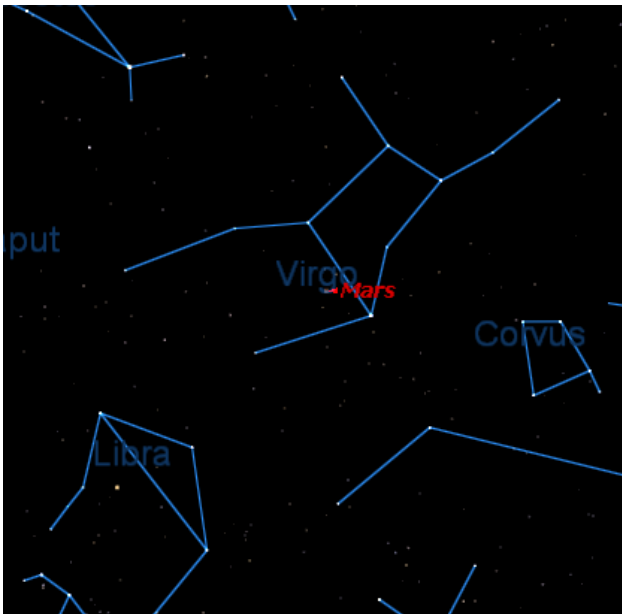
مشتاق نظرات شما هستیم

ایستگاه فضایی خبرنگار داخلی خانه نجوم قم بخش غیر حرفه ای مرکز مطالعات و پژوهش های فلکی - نجومی

سیارات

صورت فلکی	جدایی زاویه ای (از خورشید)	اندازه (ثانیه)	قدر	غروب	گذر	طلوع	مریخ
سنبله	۱۱۴/۱	۹/۴	۰/۱	۱۰:۱۲	۰۴:۳۰	۲۲:۴۸	شنبه
سنبله	۱۱۴/۹	۹/۵	۰/۱	۱۰:۰۹	۰۴:۲۷	۲۲:۴۵	یکشنبه
سنبله	۱۱۵/۷	۹/۶	۰/۰	۱۰:۰۵	۰۴:۲۴	۲۲:۴۲	دوشنبه
سنبله	۱۱۶/۵	۹/۷	۰/۰	۱۰:۰۲	۰۴:۲۱	۲۲:۳۹	سه شنبه
سنبله	۱۱۷/۳	۹/۸	۰/۰	۰۹:۵۹	۰۴:۱۷	۲۲:۳۶	چهارشنبه
سنبله	۱۱۸/۱	۹/۹	۰/۰	۰۹:۵۵	۰۴:۱۴	۲۲:۳۳	پنج شنبه
سنبله	۱۱۸/۹	۱۰/۰	-۰/۱	۰۹:۵۲	۰۴:۱۱	۲۲:۳۰	جمعه

این سیاره در آسمان صبحگاهی قابل مشاهده است.

بهترین زمان رصد بهرام در این هفته حدود

ساعت ۰۴:۲۰ می باشد.

نمایی از این سیاره در میان هفته جاری

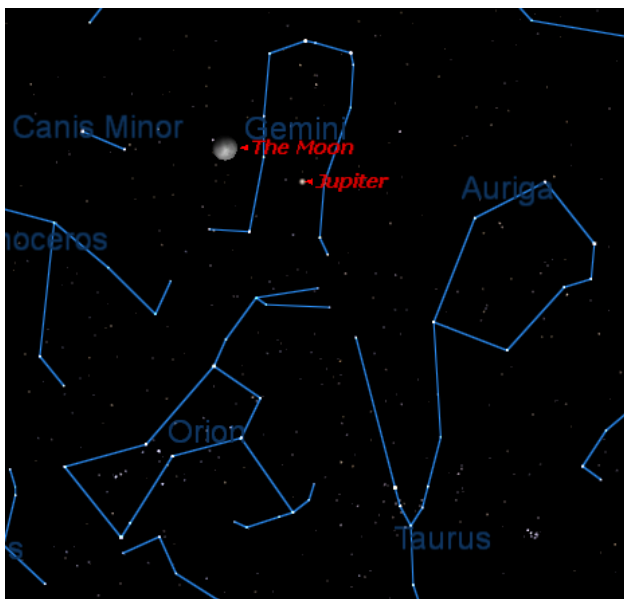
مشتاق نظرات شما هستیم

ایستگاه فضایی خبرنگار داخلی خانه نجوم قم بخش غیر حرفه ای مرکز مطالعات و پژوهش های فلکی - نجومی

سیارات

صورت فلکی	جدایی زاویه ای (از خورشید)	اندازه (ثانیه)	قدر	غروب	گذر	طلوع	مشری
دویکر	۱۴۲/۵	۴۴/۸	-۲/۶	۰۴:۵۶	۲۱:۴۵	۱۴:۳۵	شنبه
دویکر	۱۴۱/۴	۴۴/۷	-۲/۶	۰۴:۵۲	۲۱:۴۱	۱۴:۳۱	یکشنبه
دویکر	۱۴۰/۴	۴۴/۶	-۲/۶	۰۴:۴۷	۲۱:۳۷	۱۴:۲۶	دوشنبه
دویکر	۱۳۹/۳	۴۴/۵	-۲/۶	۰۴:۴۳	۲۱:۳۳	۱۴:۲۲	سه شنبه
دویکر	۱۳۸/۲	۴۴/۴	-۲/۶	۰۴:۳۹	۲۱:۲۸	۱۴:۱۸	چهارشنبه
دویکر	۱۳۷/۱	۴۴/۳	-۲/۶	۰۴:۳۵	۲۱:۲۴	۱۴:۱۳	پنج شنبه
دویکر	۱۳۶/۰	۴۴/۲	-۲/۶	۰۴:۳۱	۲۱:۲۰	۱۴:۰۹	جمعه

این سیاره در آسمان شامگاهی و صبحگاهی قابل مشاهده است

بهترین زمان رصد هرگز در این هفته حدود ساعت ۲۱:۳۰ می باشد.

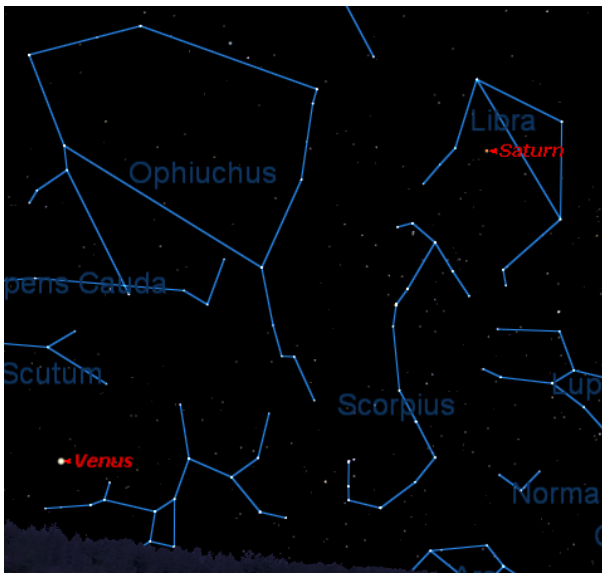
نمایی از این سیاره در میان هفته جاری

مشتاق نظرات شما هستیم

سیارات

زحل	طلوع	گذر	غروب	قدر	اندازه (ثانیه)	جدایی زاویه ای (از خورشید)	صورت فلکی
شنبه	۰۱:۰۲	۰۶:۱۸	۱۱:۳۳	۰/۵	۱۶/۷	۸۶/۱	میزان
یکشنبه	۰۰:۵۹	۰۶:۱۴	۱۱:۳۰	۰/۵	۱۶/۷	۸۷/۰	میزان
دوشنبه	۰۰:۵۵	۰۶:۱۰	۱۱:۲۶	۰/۵	۱۶/۷	۸۸/۰	میزان
سه شنبه	۰۰:۵۱	۰۶:۰۶	۱۱:۲۲	۰/۵	۱۶/۷	۸۹/۰	میزان
چهارشنبه	۰۰:۴۷	۰۶:۰۳	۱۱:۱۸	۰/۵	۱۶/۸	۹۰/۰	میزان
پنج شنبه	۰۰:۴۳	۰۵:۵۹	۱۱:۱۴	۰/۵	۱۶/۸	۹۱/۰	میزان
جمعه	۰۰:۴۰	۰۵:۵۵	۱۱:۱۰	۰/۵	۱۶/۸	۹۱/۹	میزان

این سیاره در آسمان صبحگاهی قرار دارد.

نمایی از این سیاره در میان هفته جاری

بهترین زمان رصد این سیاره در این هفته حدود
 ساعت ۰۵:۵۰ می باشد.

مشتاق نظرات شما هستیم

ایستگاه فضایی خبرنگار داخلی خانه نجوم قم بخش غیر حرفه ای مرکز مطالعات و پژوهش های فلکی - نجومی

رصد آسمان

قمرها

ماه	طلوع	گذر	غروب	اندازه (دقیقه)	فاز	برج	صورت فلکی
شنبه	۱۸:۴۱	۰۱:۴۷	۳۰	۶۰٪	جوزا	ثور	
یکشنبه	۱۲:۲۳	۱۹:۳۰	۰۲:۳۹	۲۹	۷۰٪	جوزا	ثور
دوشنبه	۱۳:۰۹	۲۰:۱۸	۰۳:۲۸	۲۹	۷۸٪	جوزا	ثور
سه شنبه	۱۳:۵۸	۲۱:۰۶	۰۴:۱۳	۲۹	۸۵٪	سرطان	جوزا
چهارشنبه	۱۴:۴۹	۲۱:۵۳	۰۴:۵۴	۲۹	۹۱٪	سرطان	جوزا
پنج شنبه	۱۵:۴۱	۲۲:۳۹	۰۵:۳۳	۲۹	۹۶٪	اسد	سرطان
جمعه	۱۶:۳۵	۲۳:۲۴	۰۶:۰۸	۲۹	۹۹٪	اسد	سرطان

مشتاق نظرات شما هستیم

ایستگاه فضایی خبرنگار داخلی خانه نجوم قم بخش غیر حرفه ای مرکز مطالعات و پژوهش های فلکی - نجومی

رصد آسمان

رصد ماهواره ها : ایریدیوم ها

روز	نام	ساعت	سمت	ارتفاع	قدر	مکان	صورت فلکی
یکشنبه	Iridium ۴۶	۰۵:۴۶:۴۱	S ۴ / ۱۷۰	۳۱/۰	-۴/۶		میزان
دوشنبه	Iridium ۴۹	۰۵:۴۰:۳۸	S ۳ / ۱۷۲	۳۱/۱	-۲/۲		میزان
چهارشنبه	Iridium ۵۷	۰۵:۵۱:۱۱	ENE ۷ / ۷۱	۷/۶	-۵/۲		فرس اعظم
چهارشنبه	Iridium ۵۸	۰۶:۰۶:۳۱	ENE ۷ / ۷۳	۹/۹	-۲/۴		فرس اعظم
پنجشنبه	Iridium ۳۲	۱۹:۴۰:۰۲	ENE ۸ / ۷۲	۷۱/۵	-۳/۸		ارابه ران
چهارشنبه	Iridium ۳	۰۵:۲۵:۲۳	S ۳ / ۱۸۱	۳۲/۶	-۶/۵		میزان

رصد ماهواره ها : ایستگاه فضایی (ISS)

روز	قدر	شروع			بیشترین ارتفاع			پایان	
		ارتفاع	سمت	زمان	ارتفاع	سمت	زمان	ارتفاع	سمت
یکشنبه	-۲/۵	۱۸:۰۷:۳۷	WSW	۱۰	۱۸:۱۰:۵۱	NW	۴۹	۱۸:۱۴:۰۶	NE

مشتاق نظرات شما هستیم

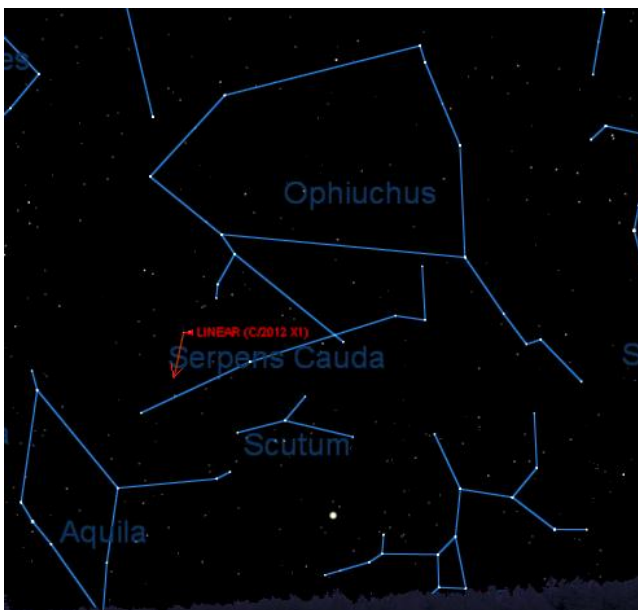
ایستگاه فضایی خبرنگار داخلی خانه نجوم قم بخش غیر حرفه ای مرکز مطالعات و پژوهش های فلکی - نجومی

رصد آسمان

دنباله دار ها

لی نیر C/2012x1	طلوع	گذر	غروب	قدر	فاصله از زمین	جدایی زاویه ای (از خورشید)	صورت فلکی
شنبه	۰۳:۰۳	۰۹:۱۵	۱۵:۲۸	۸/۳	Au ۲/۰۷۰	۴۹/۲	حوا
یکشنبه	۰۳:۰۲	۰۹:۱۴	۱۵:۲۷	۸/۳	Au ۲/۰۶۶	۴۹/۳	حوا
دوشنبه	۰۳:۰۲	۰۹:۱۳	۱۵:۲۵	۸/۳	Au ۲/۰۶۳	۴۹/۴	حوا
سه شنبه	۰۳:۰۱	۰۹:۱۲	۱۵:۲۳	۸/۳	Au ۲/۰۵۹	۴۹/۵	حوا
چهارشنبه	۰۳:۰۰	۰۹:۱۱	۱۵:۲۲	۸/۳	Au ۲/۰۵۶	۴۹/۶	مار
پنج شنبه	۰۳:۰۰	۰۹:۱۰	۱۵:۲۰	۸/۲	Au ۲/۰۵۳	۴۹/۷	مار
جمعه	۰۲:۵۹	۰۹:۰۸	۱۵:۱۹	۸/۲	Au ۲/۰۵۰	۴۹/۸	مار

این دنباله دار در آسمان صبحگاهی با ابزار قابل مشاهده است

مسیر حرکت دنباله دار در هفته جاری

مشتاق نظرات شما هستیم

ایستگاه فضایی خبرنگار داخلی خانه نجوم قم بخش غیر حرفه ای مرکز مطالعات و پژوهش های فلکی - نجومی

روش تعیین اوقات شرعی

مقاله ی زیر قسمت یازدهم از سری مقالات اوقات شرعی است که به قلم احمد رحمانی می باشد.
 وقت نماز مغرب و عشاء

(مسئله ۷۳۵) مغرب، موقعی است که سرخی طرف مشرق - که بعد از غروب آفتاب پیدا می شود- از بین برود.۱.

۱- اراکی، گلپایگانی، فاضل، صافی: از بالای سر انسان بگذرد.

خوئی، تبریزی: مسئله- احتیاط واجب آن است که قبل از این که سرخی طرف مشرق - که بعد از غروب آفتاب پیدا می شود- از بالای سر انسان بگذرد انسان نماز مغرب را بجا نیاورد.

سیستانی: مسئله- اگر انسان شک در غروب آفتاب داشته باشد و احتمال بدهد پشت کوهها یا ساختمانها یا درختان مخفی شده باشد، باید قبل از این که سرخی طرف مشرق - که بعد از غروب آفتاب پیدا می شود- از بالای سر انسان بگذرد، نماز مغرب را بجا نیاورد. و اگر شک هم نداشته باشد، بنا بر احتیاط واجب باید تا وقت مذکور صبر کند.

بهجت: مسئله- مغرب موقعی است که آفتاب از زمینی که مسطح است غروب کند. و منطقه ای که پستی و بلندی دارد، مغرب آن موقعی است که اگر زمین مسطح بود آفتاب غروب می کرد، ولی احتیاط مستحب این است که سرخی طرف مشرق که بعد از غروب آفتاب پیدا می شود از بین برود.

مکارم: مسئله- مغرب موقعی است که قرص آفتاب در افق پنهان شود و احتیاط آن است که صبر کند تا سرخی طرف مشرق - که بعد از غروب آفتاب پیدا می شود- از بالای سر بگذرد و به طرف مغرب برگردد. هنگام مغرب وقت نماز مغرب و عشاء وارد می شود و تا نیمه شب ادامه دارد.

زنجانی: مسئله- مغرب موقعی است که سرخی طرف مشرق - که در هنگام غروب آفتاب پدیدار می گردد- از بین برود.

وحید: مسئله- احتیاط واجب آن است که نماز مغرب را از پنهان شدن قرص خورشید تأخیر بیندازد تا سرخی طرف مشرق - که بعد از غروب آفتاب پیدا می شود- از بالای سر انسان بگذرد.

(مسئله ۷۳۹) آخر وقت نماز عشاء نصف شب است.۱. و احتیاط واجب آن است که برای نماز مغرب و عشاء و مانند اینها شب را از اول غروب تا اذان صبح حساب کرد و برای نماز شب و مانند آن تا اول آفتاب حساب نمایند.۱.

۱- خوئی، تبریزی: و شب از اول غروب است تا اول آفتاب.۲.

گلپایگانی، صافی، نوری: و شب را باید از اول غروب تا اذان صبح حساب کرد (گلپایگانی، صافی: بنا بر احتیاط) نه تا اول آفتاب.۲.
 صافی: ولی اگر تا موقعی که به اندازه خواندن نماز عشاء به نصف شب «از اول غروب تا طلوع صبح» بیشتر نمانده باشد، احتیاط

^۱ امام، اراکی، فاضل، سبحانی: بنا بر این تقریباً یازده ساعت و یک ربع بعد از ظهر شرعی، آخر وقت نماز مغرب و عشاء است.
 مکارم: روی این حساب در نیمه اول سال تقریباً ساعت دوازده و پانزده دقیقه بعد از ظهر آخر وقت نماز مغرب و عشاء است و ساعت یک بامداد اول وقت نماز شب است و در نیمه دوم سال ساعت یازده و پانزده دقیقه بعد از ظهر آخر وقت نماز مغرب و عشاء و ساعت دوازده شب، اول وقت نماز شب است هر چند در ایام سال کمی تفاوت دارد.
^۲ خوئی، تبریزی: بنا بر این دوازده ساعت بعد از ظهر شرعی، آخر وقت نماز مغرب و عشاء است.

این است که نماز عشا را بخواند و بعد به قصد ما فی الذمه نماز مغرب را بخواند و عشا را اعاده نماید و اگر نماز مغرب را نخوانده باشد تا به اندازه نماز عشا به نصف شب « از اول غروب تا طلوع آفتاب » بیشتر نمانده باشد نماز عشا را رجاء به قصد ادا بخواند و بعد، نماز مغرب و عشا را قضا نماید).

بهجت: ولی رعایت احتیاطی که در مسأله [۷۳۶] گفته شد بنماید. و مقصود از نصف شب نصف ما بین غروب آفتاب و طلوع فجر است نه طلوع آفتاب.

سیستانی: مسأله - آخر وقت نماز عشا برای شخص مختار - همچنان که گذشت - نصف شب است و شب از اول غروب است تا طلوع فجر.

زنجان: مسأله - آخر وقت نماز مغرب برای افراد غیر معذور موقعی است که به اندازه خواندن نماز عشا به نصف شب وقت مانده باشد و آخر وقت نماز عشا برای افراد غیر معذور نصف شب است و شب را باید از اول غروب تا طلوع فجر حساب کرد نه تا اول آفتاب.^۴

وحید: مسأله - آخر وقت نماز عشا برای مختار نصف شب است، و بنا بر احتیاط واجب شب را از اول غروب تا اذان صبح حساب کنند نه تا اول آفتاب.

(مسأله ۷۴۰) اگر از روی معصیت، یا به واسطه عذری^۱ نماز مغرب یا نماز عشا را تا نصف شب نخواند، بنا بر احتیاط واجب باید تا قبل از اذان صبح، بدون این که نیت ادا و قضا کند بجا آورد.

۱- فاضل: اگر بواسطه عذری...

سیستانی: اگر از روی اختیار...

زنجان: مسأله - اگر بواسطه عذری؛ مانند خواب یا فراموشی یا حائض بودن، نماز مغرب و عشا را تا نصف شب نخواند نمازش قضا نشده و باید آن را تا قبل از اذان صبح بخواند و می تواند در آن نیت ادا کند، و احتیاط مستحب آن است که نماز را بدون نیت ادا و قضا بجا آورد؛ و اگر از روی معصیت نماز مغرب و عشا را تا نصف شب نخواند نماز وی قضا شده است، ولی احتیاط مستحب آن است که تا قبل از اذان صبح، بدون این که نیت ادا و قضا کند آن نماز را بجا آورد. و کسی که بدون عذر شرعی قبل از خواندن نماز عشا بخوابد و تا نصف شب بیدار نشود بنا بر احتیاط واجب باید آن روز را روزه بگیرد.

مکارم: مسأله - هر گاه عمداً نماز مغرب و عشا را تا نصف شب نخواند وقت آن گذشته و باید قضا کند، اما اگر بواسطه عذری نخوانده باشد باید تا قبل از نماز صبح بجا آورد و نماز او اداء است.

وحید: مسأله - اگر عمداً نماز مغرب یا عشا را تا نصف شب نخواند، احوط آن است که تا قبل از اذان صبح بدون اینکه نیت ادا و قضا کند آن نماز را بجا آورد.

ادامه دارد

^۲ گلپایگانی، صافی، زنجان: بنا بر این تقریباً یازده ساعت و یک ربع (زنجان: یازده ساعت و بیست دقیقه یا بیشتر) بعد از ظهر شرعی؛ آخر وقت نماز مغرب و عشا است.
^۴ زنجان: بنا بر این در مناطق ایران - مثلاً - تقریباً یازده ساعت و بیست دقیقه یا کمی بیشتر بعد از ظهر شرعی آخر وقت اختیاری نماز مغرب و عشا است.